

1. Jozef Grzaj ur. 1897. sierz. rez. inżynier
Budownictwa, kontr. referendarz w K.C.P., bezpośrednio przed
wojną - kierownik budowy obiektów kosiarowych K.C.P. na odcinku
granicowym Zabie - Rafajłowa.

2) W obawie aresztowania wyjechałem wraz z rodziną
z miejscowości (Worochla) do Lwowa, gdzie zameldowa-
łem się jako uchodźca. Dnia 29 czerwca w uocy po rang-
dremu próbując black out'u, przeprowadziłem władze
N.K.W.D. masowe aresztowanie woryskich sąreżystowa-
nych uchodźców. O godz. 3 w uocy zapędziłem na pod-
wodnie domu w którym mieszkaliśmy wojskownicy; do umies-
tawienia wśród jeden fundatorem N.K.W.D. i 1 milicjant ukra-
iński. Sprawdziłem posiadane kwalifikacje personalja
moje i rodziny i karali, zbierając myśli do my, orderu
Rusji i niepropaganda, dokumentów nie zgadno, i mi
stawiłem radnych ograniczeń co do zabieranych z sobą
przedmiotów. Po zabiciu najniebezpieczniejszych rzeczy,
zameldowałem nas na woj, adwersionu na obczyt domu
rowy i zameldowałem do sowarowego kryłego wagonu
w którym pomieszczono około 35 osób. Po zameldowaniu
wagonu zamknęto.

Tak rozpoczęła się tułaczka którą rozpoczęłem z
rodziną w składzie: Zofia Zofia ur. 1906 r., sierz. Rudny
ur. 1934 córka Zofii Julia ur. 1939; matka Zofii ur. 1875 r.

Aresztowanie odbyły kilkadziesiąt tysięcy osób. Dniem
pojętym zameldowanych ludźmi i ich mieszkańami
odchodźców jedni z drugim w Lwowa w głąb i głąb
Rosji. Należało podróżować około 3 tygodni - z począt-
ku w warunkach okropnych, prawie przy ścianach
tych drzwiach w durnych wozach i zameldowanych wagon-
ach, przy stałym niedostatku wody. Pojętym

musiałem wystraszyc to, jakże kto zdążył iabrać z
sobą. Dopiero na trzeci dzień podrozry dawno nam
jakoś zupki, po kawałku chleba, i uszyszki my
dawało precyżnie raz dziennie, jak'si uamny po
siłek, ale bywały i 2 dniowe głodny.

- 3) Wylądowanie nastąpiło na końcu stacji kolejowej
poświ rej. Siemow obl. Smierdłomsk i stąd barkami
do ulrytego w środku lasów osiedla (12 km. od stacji)
N 41 Pierewoizienje.
- 4) Osiedle było zbudowane przed kilkun laty na rzeźbi
obrymiej polanie - przy przesiedleńców ukraińskich
i syberyjskich, - których uadziwili przeniesion do dnia
dalej w ludry - tak i kiane przyjsie conyżnie bydy
ki ukaty opiozidie.
- Osiedle miało 100 domów drewnianych
z podziemi sypialni i ośrodkami, pom. około 1000
m², po całym dniu budynki gromadzi + w.
"klub", budynek na skole, jaśło, łazienki, budynek
ki naogół w dobrym stanie - przede między rozi
kie - brakarato w szychrości budynekach syb.
okien zimnych. Bauny umieszczane w korytar
(2. piętro) w odległości około 40-50 m., Na każdej ulicy
3 studnie z żurawiami, w studniach lód użyc
sij całe lato. Woda stosunkowa zdrowa. Miejscowe
- lasy bazyliaste - kumarów nieprzebrau uazay.
5. W "poniołku" tym u mnie osiedlo około 700 osób
po 4-6 w każdej izbie. Skład przesiedleńców -
pomeranie rodziny, samostuych zalednie kilku.
80% stanowił ogółem żydzi teny polacy - ukraiń
ców mi było. Wieknoć żydów - to drobni i mskri
kupcy, uchodicy i pochodnicy cyżei Polski - cyżei
pomerany adwokaci itp. Polacy - pomeranie
użydłicy, lub ich rodziny. - Rolnikow, rzemieł
nikow i robotnikow prame si mi było. Życie
w poniołku użycło się na użycie, a użycie
narodowociowych cyż klaromych mi było.

seuon'cielma, cy wyatugi noruie sie wkostrau
solowectiu ni sawo loma leu.

6) Zycie wyzstijcia uindy poncuq. Luyui roolnui
uni prawi ie ni bylo, karoly myslat o ra
berpasciuu sobie jakiej takiej egzystencji. Z poczt
ku, pmer kilka tygodni ratuuduiuo ludni
fony uponogduwauuu i rozpatnuiuo osiedlu na
ziuz, Niby aa jakis replat, ktora golnie klas
zapozyluel, ale ktorej prawi nikt ni otymual
Potem czi prawi uduo na sianokony, golnie
myuuduiuo perue noruy [stacy, ale fony odbioru
siama sukmanu na stori - fony ista uopnyktu
hauo. Boyzady uia 30 tui, drugu koin'gu ucuu
la na 17, tneia na 10 i.t.p.] Naogot prawi tu
zarobki ni mystaregly uie oplaty dostarczauy
my iymuiuo tyubardziej ie prawi ktot tej pracy
uierual. Druy czi myslauo do oboru uie
tiow gdui pracowali, jako woluo uajemu fony
mysti i splawie lasow. - tu z poczt, tu zarobki
uierui byly maru 2-4 ruble dziennie - prawi
sij popumty do 10 rubli. Hreui 3 czi prawi
nie kobiety porosula i osiedlu fony pracow
takich jak ~~zobauu~~ dnuu, budowa prawi
i.t.p. Tutaj zarobki do uieu ni prawi uie
30 - 60 ob. muez czi. Z muez 41 roku uiau
ny czi prawi uie uie do loim uie
zaklad obrarki dnuu. Tutaj zarobki kobiet
slabnyer myuosty okolo 3-6 ob rai mycyrui
i luei myu dochoily do ~~10-15~~ ob dnuu.]
Pmer caly czi rozpatnuiuo iuduuiore bylo mierz
Ziuz bylo coprowda dlebu zarowey doryi (okolo 1 tydz
na jenui ehlela brakowalo. Natouuier + iuzer
artykulow jak ^{(uauit Kostofli} tuncu, kar, cukra prawi ie uie
bylo. D'adni ratowali sij otymuymanui a kraju

ponieważ... zwracając się... w sprawie...
tych rzeczy.

6) Władca polski na podstawie...
współmilitantem - administracyjnym - naczelnik
robot - i rozpatrenia. Naczelnik stowarzyszenia do nas
nie był najgorszy. Faktualnie specjalnie zbudowano
areny dla sportowców - to komunisty i tego rodzaju
rodzko: "Za cały czas polski - organizacja na 3 mies
miejscu za opłat roboczą, czy odpracowaną godzinę do
roboty tylko kilka osób. Treść specjalnego zjazdu
na się poza przyjmowaniem do pracy przez odmowę
zgodny producentów nie stowarzyszenia. Propaganda
próbowano rozstrząsać przez ewolucyjną robotę i pou-
czenia o rdzykach komunistów ale wobec pogat
długo: krótko czasu przyjęcia tych myśli przez
poinformację - metod tych rażących. Na ten
organizowania: 1) szkoły z nauką i propagandą wycieczek -
2) jasto dla wielu dni z dany dobre promocyjne
adymicją - poradami przez wyjazd na wycieczki
i prelegiarki z pomocą uaryan kobiet. 3) Szpitalik
z lekarką polską - pomoc lekarska wobec braku
wielu świadczeń lekarskich była niedostateczna.

8) Kawa od lipca 1940 do sierpnia 1941 r. Zmarło około
10-12 osób przeważnie starców otrzymali czy otrzymali
choroby - i 1. czy dwoje dzieci. Naczelnik dnie i zdrowie
w klimacie i posiadającym albo nadprzyrodzonym sił
Kau - ~~nie~~ ten zdrowy dlat się wbywać dany dlat
dlaty z Kawa od rodziny a nawet paczki od innych
otwieraniem kilkakrotnie. Naczelnik dlaty w tygodniu
prochodzą gości z miłą i łaskawą, neregularną dla rytmu
paczką i wyżywieniem czy odnieśli.

9) Po... w... 12 god. dzień pracy i ogólnie w...
nowione - gotowy jak myśliwiec pracować mi mogli
wytykać i pami... - pomarli jg: wyjechał
do Karachaj. Trochę to i ja. A po zorganiz
waniu Armi... do jej... w...
moj. 10 dykt. dni. 26. III. 41 r.

10) Po... 12 god. dzień pracy i ogólnie w...
nowione - gotowy jak myśliwiec pracować mi mogli
wytykać i pami... - pomarli jg: wyjechał
do Karachaj. Trochę to i ja. A po zorganiz
waniu Armi... do jej... w...
moj. 10 dykt. dni. 26. III. 41 r.